

ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

9021 Győr, Árpád u. 28-32.

Levélcím : 9002 Győr, Pf. 471.

Internet: <http://edktvf.zoldhatosag.hu>

e-mail: eszakdunantuli@zoldhatosag.hu

Telefon: Központi: 96/524-000, Ügyfélszolgálat: 96/524-001 Fax: 96/524-024

Ügyfélfogadás az Ügyfélszolgálati Irodán: Hétfő, Kedd, Szerda: 9-15 óráig,

Csütörtök: 9-16 óráig

Beadványában ügyiratszámunkra szíveskedjék hivatkozni!

Levegővédelmi Intézkedési Program és Mentésítési kérelem a PM₁₀ határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli felmentésre 3 évi időtartamra – 2011. június 11.-ig – vonatkozólag.

Az érintett légszennyezettségi zóna: 2.sz. Győr-Mosonmagyaróvár zóna
(zónakód:HU0002)

1. Bevezetés, általános ismertetés.

A légszennyezettségi zóna /zónakód: HU 0002) határértéket meghaladó PM₁₀ szálló por terhelés helyzetéről 2005. évre vonatkozóan a KvVM jelentést adott az Európai Unió Bizottságának.

A zónában 2005-ben az éves átlagérték 42 µg/m³, a 24 órás túllépések száma évi 70 db volt.

Az Európai Bizottság COM(2008) 403. Közleménye szerint a PM₁₀ –re vonatkozó határértékek (éves : **40 µg/m³**, 24 órás : **50 µg/m³** /éves túllépésszám:35 db/) betartása 2005. január 1. óta kötelező.

A fenti adatok alapján 2005-ben az éves határérték és a napi határérték vonatkozásában is túllépés történt.

Az utóbbi évekre jellemző immissziók:

Év	éves átlag(µg/m ³)	24 órás túllépés szám átlaga (db)
2006	33,5 / 29 és 38/	53 /32 és 74 /
2007	28,5 /27 és 30 /	32 / 22 és 42 /

A 2.sz. zónában 2db mérőhelyen, Győrben van folyamatos mérés PM₁₀ -et érintően:

Szent István út/kód:HU0201A/ Szigethy Attila út/kód:HU0202A/

Az *első helyen* szereplő értékek a HU0201A, a másik értékek a HU0202A mérőhelyhez tartoznak.

Látható, hogy túllépés a sűrűn beépített területen, többszintes épületek környékén jelentkezik. / Szigethy Attila út, helyszínre jellemző terjedési jellegzetességek miatt /

A Bizottsági Közlemény szerint ÉRTESÍTÉSI ELJÁRÁSBAN lehetőség van a PM₁₀ -et érintően a teljesítési határidő meghosszabbítására ill. a határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre, tekintettel a 2008/50/EK Irányelv 22. cikkre.

2. Mentésítés, határidő meghosszabbítás indoklása

Az irányelv 2011. júniusáig teszi lehetővé, hogy a zónák mentesüljenek a PM₁₀ re vonatkozó, az irányelvben meghatározott határértékek kötelezettsége alól, ill. szabályozza a határidő meghosszabbítás feltételeit.

A zónában fentebb 2005. évre megállapított PM₁₀ túllépés a HU0202A mérőhely (Győr, Szigethy Attila út) adataiból került megállapításra. (42 µg/m³ évi átlaggal, 70 db napi /24 órás/ túllépéssel.

A másik, ugyancsak Győrben lévő mérőkonténer (HU0201A) 2005. évi adatai: 29 µg/m³ évi átlag , évi 31 db napi túllépéssel.

A referenciaévet jelentő 2005. év óta rendelkezésre álló adatok (2006., 2007.) szerint - lásd fentebb- a napi túllépések ugyancsak a Szigethy Attila úton jelentkeznek (Évi 74 ill. 42 alkalom).

Ez a tény helyi jellegzetességnek tekinthető, mivel a határérték helyi túllépése kizárólag ezen a területen következik be. (Az út mindkét oldalán többszintes épületek találhatók, a mérőállomás közelében üzemanyag-töltő állomás is üzemel.)

Az említett tények alapja lehetnek a kért mentesség megállapításának 2011. júniusáig.

Az érintett Szigethy Attila úti mérőállomás elhelyezkedését EOV koordinákkal is jellemezve **térképmellékleten - 1.sz. melléklet** - is bemutatjuk.(Hivatkozással a Bizottság Közleményére /4.6.20. fejezet/)

A mentesítési kérelem megalapozására vizsgáltuk a kedvezőtlen időjárási viszonyok fellépését, kiemelten arra tekintettel, hogy az alacsony szélsőségeknek milyen szerepe van a napi koncentrációkban jelentkező túllépéseket érintően.

A mellékelt kigyűjtésből (**2.sz melléklet**) megállapítható, hogy

- 2005-ben a 70 db túllépésből 48 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélsőségek(69 %)
- 2006-ban a 77 db túllépésből 52 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélsőségek(67 %)
- 2007-ban a 42 db túllépésből 32 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélsőségek(81 %)

Látható, hogy a PM₁₀ immisszió felhalmozódása általában nyugalmi időszakban – 1,5 m/s szélsőségek alatt - áll elő.

Megállapítható, hogy a helyszínre jellemző terjedési rendelkezések mellett a kedvezőtlen meteorológiai viszony is magyarázatul szolgálhat a nagyszámú határérték túllépésnek(35 alkalom meghaladó mértékű)

Ezek a tények a mentesítési kérelem kedvező elbírálását alapozhatják meg.

A mentesség további feltétele az irányelv 23. cikk szerint készített **levegővédelmi terv**, **kiegészítve** az irányelv XV. Melléklet B. pontban felsorolt, **szilárd** légszennyező anyag kibocsátás csökkentéssel érintett irányelvek megfelelő alkalmazásával .

3. Levegővédelmi terv, túllépési okok, szennyező források

A jelenleg érvényes – 2004.május 17-én közzétett - légszennyezettségi zóna Intézkedési Program készítésének időpontjában a zónában csak 1 db mérőkonténer szolgáltatott **szálló porra** vonatkozó adatokat. A vizsgálat kezdeti éveiben (1996-1997) az érvényes határérték néhány esetben meghaladásra került, 2003-ban az éves koncentráció $28 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a naptári évre vonatkozó túllépések száma 27 db volt. Az éves koncentráció átlag határérték alatti volt, a 24 órás túllépések száma sem érte el az évi 35 –öt a legkorábban telepített(Győr Szent István úti) mérőállomásonál.

A zónában **2003-tól** adatokat szolgáltató (Győr, Szigethy Attila úti) konténer szerint az éves porkoncentráció $43 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt, évi 13-szor történt a 24 órás határérték meghaladás.

A rendelkezésre álló ülepedő por eredmények, és a konténeres vizsgálatok alapján a zónában szálló porral terhelt területet **nem** határoztunk meg.

A levegővédelmi terv készítése során a referenciaévnak 2005.évet tekintjük, amely az értesítési eljárás megindítását szükségessé teszi.

A bevezetésben ismertettük, hogy az éves PM_{10} éves határérték a $42 \mu\text{g}/\text{m}^3$ értékkel, a napi túllépés évi 70 alkalommal fordult elő.

A zóna nagyobb városaiban (Győr:25,69 t/év, Mosonmagyaróvár : 29,7 t/év) kerül kibocsátásra az **ipari források** okozta porszennyezés.

A program kidolgozása óta az iparvállalatok és a mezőgazdasági nagyobb üzemek az alábbiak szerint csökkentették a porkibocsátást:

2004.évben az intézkedési program készítésekor több gazdálkodó szervezetet kerestünk meg abból a célból, hogy mit tudnak tenni az emisszió csökkentés területén az immisszió területi mérséklésére úgy a szilárd, mint a nitrogénoxidok vonatkozásában. Akkori megkeresésünkre 12 db iparvállalat válaszolt ill. tett vállalásokat.

A megkeresett 12 db cég majdnem mindegyikénél sikerült a végrehajtás állását, ill. az elért eredményeket regisztrálni.

A **Kühne Vasöntöde**, Mosonmagyaróvár nagy részben teljesítette vállalását. Korszerű Künkel –Wágner formázósort telepített (65 mFt), az olajtüzeléses olvasztást villamos kemencével oldották meg. A kupolós olvasztás tisztítórendszerének felülvizsgálata folyamatban van (porleválasztó, gázmosó), mintegy 50 mFt előirányzattal.

A **Győri Szeszgyár** az NO_x kibocsátás és az energiafelhasználás csökkentése érdekében 2007-ben a víztelenítés energiahatékonyságának növelésére végzett beruházást , a gázfelhasználás 10 %-kal csökkent.

A **Győri Hulladékégető** Kft a diffúz porkibocsátását csökkentette a hőhasznosító kazánok és a hulladékgyűjtő helyek körbeburkolásával, a kapcsolódó költség 29 mFt volt.

A **Mosonmagyaróvári Fémszerelvénygyárban** a technológia (termelés) csökkentése miatt (szemcseszűrő megszűnt, csiszolókhöz tartozó ciklonok száma 5 db-ról 1 db -ra csökkent, kokillaöntő gépek száma 5 db helyett 2 db lett, maglövő gépekhez tartozó porkibocsátó egységek száma csökkent.

Elmondható, hogy a MOFÉM jelentősen csökkentette - egyébként határérték alatti – porkibocsátását. A drágának tartott távfűtésről viszont leváltak, új gázkazánokra helyeztek üzembe, így NO_x kibocsátókká váltak.

A **Lajta Hanság Mezőgazdasági Zrt** Mosonmagyaróvár B-15 tip. terményszárítója továbbra is porkibocsátás okoz, az előtisztítás mértékét tervezik finomítani.

A **Rába Futómű Kft** Győr a Vasúti Jármű és a Közúti Jármű telephelyeken a tevékenységet megszüntette, azokat a Reptéri telephelyre helyezte át.

A telephelyen 2004-2007 között 300 mFt-ot költöttek a por és NO_x kibocsátás csökkentésére a következők szerint:

- 1.) 6 db szemcseszűrőhöz új, a BAT-nak megfelelő porleválasztókat építettek be, a tisztított levegő a csarnokba visszavezetésre kerül.
- 2.) A öntödei porleválasztókat 2006-ban új szűrőtáskákkal szerelték fel, 2007-ben 5 db folyamatos pormérőt és meghibásodást jelző műszert szereltek fel.
- 3.) A festési technológiánál a WP festőt új, direkt fűtésű léghevítővel látták el (NO_x kibocsátás csökkentés)
- 4.) A hőkezelő kemencéket NO_x szegény, rekuperatív égőkkel látták el és korszerű PCL vezérlést kaptak.

A **MOTIM Zrt** Mosonmagyaróvár az energiatermelést kazánjaiban megszüntette, azt külső Kft-nek adta át, amely a város igénye szerint szolgáltat a korábbinál csökkent mennyiségű energiát. (MESZ Kft)

A **MOTIM Kádkő Kft** Mosonmagyaróvár működésével szállópor jellegű levegőterhelést okoz, a légszennyezés csökkentésére vállalat korábban nem tett, az emissziós határértékeket betartja.

A **MOTIM Múkorund Kft** Mosonmagyaróvár NO_x jellegű kibocsátó forrással nem rendelkezik, felújításokra, beruházásokra 62 mFt –ot fordított az időszakban. A porszennyezés mérséklésére (szűrőelemek, szűrőpatronok, betétek) 112 mFt-ot fordított.

A közlekedési, kereskedelmi és lakossági források PM_{10} kibocsátásának mérséklésére a társhatóságok hoztak intézkedéseket az alábbiak szerint:

Mosonmagyaróvár város Jegyzője, ill. a feladat szűkebb gazdája a Városfejlesztési Osztály irányításával a határmenti településen több, légszennyezést csökkentő, megelőző intézkedés történt:

- Kijelölésre kerültek ill. folyamatban vannak a korlátozott sebességű lakó és
- pihenő övezetek
- Kavicsos felületű utcák pormentesítése érdekében helyi pályázatok (lakossági, önkormányzati) alapján több helyen szilárd útburkolatot valósítanak meg.(évi 3-4 db út, utca)
- Zöldfelületek felújítása, újak kialakítása (évi 8 ha új parkosítás)
- A városi kerékpárút hálózatot is magába foglaló közlekedési koncepció elkészült elkerülő, tehermentesítő utakkal
- 2008-2018-ig terjedő forgalmi előbecslés készült, az átmenő forgalom megnövekedése várható. Amennyiben nem készül el az 1. sz. főutat kiváltó út, légszennyezettség növekedése várható.
- Mobilitási hét, ill. Autómentes nap programot hirdetnek évente.
- Nagy hangsúlyt fektetnek a parlagfű programra.
- Amennyiben valamely ipari üzemnél rendkívüli emissziót tapasztalnak(kenyérgyár, MOTIM) hatósági intézkedést indítanak el.

A program felülvizsgálata azon megállapítása, hogy immisszió növekedés, a levegőminőségi **határérték túllépések** fordulnak elő, a következőkkel magyarázható:

- Változatlanul növekszik a gépjárműforgalom, a jelzőlámpák összehangolatlanok
- Kevés a elkerülő, tehermentesítő út.
- A városban a fejlesztések miatt sok az építési, bontási munka, új városrészek kialakítása van folyamatban, füves zöldterületek szűnnek meg.
- Sok a nem szilárd burkolatú út.
- Több kavicsbánya van a település szélén és a szomszédos falvakban, a kavics szállításakor, manipulációk során por kerül a levegőbe.
- A drága földgáz miatt **többen visszaálltak fa, ill. széntüzelésre.**
- Ritka a tömegközlekedési járatszám.
- Ipari üzemek ellenőrzésszáma kevés, alacsony az esetleges bírság.
- Javulóban van a lakosság környezettudatos gondolkodása, de még nem jellemző.
- Pénzeszközök hiánya nehezíti a felvett problémák megoldását.
- Mosonmagyaróvár város hármashatár menti fekvése - az országhatáron átterjedő hatás miatt - nem elhanyagolható következményekkel jár.

Az önkormányzat kiemelten kezeli a fenti problémák megoldását, különös tekintettel a környezetvédelmi programjában foglaltak végrehajtására.

Győr Megyei Jogú Város Jegyzője a tervezett intézkedéseket áttekintve, utalva a végrehajtásra a következőket állapítja meg:

1.) Tömegközlekedés, elővárosi vasúti közlekedés

A monopol helyzetben lévő autóbusz közlekedés kiváltására, villamos hálózat, ill. elővárosi vasút kiépítésére sajnálatosan pénzügyi forrás hiánya miatt nincs lehetőség, a készített terv megvalósulásának nincs realitása.

2.) Út és csomópontok átépítése, új utak építése

A város útjain a megnövekedett forgalom biztonságos levezetésére több csomópontot építettek át, amely folytatódik. Ennek során - természetesen figyelembe véve a beépítettségi kötöttségeket és adottságokat - előtérbe kerül a körforgalmú csomópontok kialakítása, amely a folyamatos forgalomáramlás miatt a levegőszennyezés szempontjából előnyösebb megoldást jelent a jelzőlámpás forgalomirányítással szemben.

A városban létesülő nagyberuházások (üzletközpontok, szállodák, lakóparkok, stadion - mindegyikének útépítési munka részeinél a gépjármű közlekedés mellett kiemelten kezelik a kerékpáros közlekedést. Ahol lehetőség van rá, a gépjármű forgalomtól elválasztottan újabb kerékpárutak építése történik (Ady város mögött, Zöld utca, Erfurt utca.)

A zajvédő falak építése mellett minden beruházásnál – levegővédelmi célból – növénytelepítés is történik.

Az érintett **regionális közlekedési hatóság** a programot készítésekor megkapta, jelen felülvizsgálattal kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a jogi szabályozás által hatáskörük és illetékességük területén előírt feladatukat maradéktalanul ellátják, külön intézkedési tervet a programhoz kapcsolódóan nem készítettek.

4. Összefoglalás, becslések

Az állapotismertetés és értékelés alapján megállapítható, hogy a 2. sz. zónában a PM_{10} szálló port tekintve az utóbbi években az UNIÓ felé tett 2005. évi jelentésnél volt a legmagasabb az évi átlag, (még az éves határértéket is meghaladta) a 24 órás határérték is évi 70 –szer került túllépésre. A későbbi években –és a megelőző 2004.-ben is - kedvezőbb volt a helyzet – amikor is az éves átlagkoncentráció határérték alatti volt, kevesebb-szer - 53-szor, ill. 32-szer - volt napi határérték túllépés. Ezek szerint porimmisszió ingadozásáról beszélhetünk. Megítélésünk szerint a Szent István útnál az aluljáró építése (1.sz. mérőkonténer mellett) befolyásolhatta (növelte meg) a 2005. évi szálló por értékeket. A munka dandárja 2005. évre esett.

A Fehérvári út / 81 .sz. főút bevezető szakasza / és a kapcsolódó körgeometriájú csomópont építése viszonylag közel van a Szigethy Attila úton lévő 2. sz. mérőkonténerhez. A tárgyi beruházás is 2005. évben történt. (Ebben az évben ezen állomáson is viszonylag magasak a PM_{10} értékek.)

Az irányelv 22. cikk /1/ bekezdése szerint a levegőminőségi tervet az irányelv XV. Melléklet B. szakasz szerinti információkkal kell kiegészíteni.

Elmondható, hogy a B/1. szerinti (azaz A. szakasz szerinti) információk a korábbi (2004.-ben készített) Intézkedési Programban ismertetésre kerültek.

A B/2. szerinti irányelvek a magyar jogrendben a szilárd szennyezés csökkentése érdekében megjelentek, különös tekintettel a B/2/4/, B/2/8/, B/2/9/ pontokat érintően (belső égésű motorok, hulladékok égetése, nagy tüzelőberendezések szabályozása.)

A B/3. szerinti intézkedéseket érintően

- a szilárd szennyezőanyagot kibocsátó pontforrásokat (lásd fentebb ipar, mezőgazdaság) ellátták tisztítóberendezésekkel, a biomassza tüzelésekhez eleve létesült porleválasztó
- tisztább járműveket alkalmaznak a közlekedési szolgáltatásokban
- környezetterhelési díjakat vezettek be
- megállapítható továbbá, hogy a B/3 kérdéskör szinte mindegyike tárgyában történt a zónában nyomon követhető intézkedés.

A Bizottság Közleménye / 4.3.(20) / szerint a megfelelést bizonyító értékelés a **tűréshatár** figyelembevételével (az irányelv XI. melléklete) kell hogy megtörténjen.

A **24 órás** határértékként $75 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jelenleg : 50), **éves** viszonyítási alap $48 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jelenleg :40) lesz 2011-ben.

Az évi 35 alkalommal megengedett napi túllépésszám továbbra is megmarad.

A tett intézkedések, a jelentős építési munkák várható szűkülése miatt az éves PM_{10} koncentráció várhatóan nem növekszik, a határérték várhatóan tartható lesz 2011-ben,

- 2005-ben: $41,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- 2006-ban: $33,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- 2007-ben: $28,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt.

2011-ben a napi határértéket érintő tűréshatás a jelenlegi 0%-ról 50 %-ra változik.

A 24 órás (napi) határérték

- 2005-ben 70 -szer
- 2006-ban 53- szor
- 2007-ben 32- szer került túllépésre.

Megítélésünk szerint a levegővédelmi terv intézkedései, valamint az újonnan belépő tűrészhatár következményeként 2011-ben a napi immiszióban nagy valószínűséggel előfordul túllépés, de az engedélyezett darabszámon – 35 db – belüli lesz.

A 2. sz. ZÓNA tekintetében kérjük a jelenlegi határérték betartása alóli mentesség megítélését.

A kérelmet az Új irányelvhez kapcsolódó új formanyomtatványok kitöltésével is megerősítjük.

Mellékletek:

- 1.sz.melléklet/ térkép a konténer környékéről/
- 2.sz.melléklet/túllépő napi átlagok szélsőértékkel/

Győr, 2008. szeptember 22.

Összeállította: Ladocsi Frigyes
felügyelő